

**FORENINGEN
FOR KIRKEGAARDSKULTUR**

Agitationen.

Straks efter vor Artikel i Nr. 7 om Foreningsøkonomi blev vi ringet op af et Medlem, som gerne vilde tegne ti nye Medlemmer til vor Forening. Vedkommende blev forsynet med Indmeldelsesbrevkort, nogle Prøvenumre af V. K. og vore Love, — og 8 Dage efter mødte han med de 10 udfyldte Brevkort, idet han samtidigt gjorde opmærksom paa, at de først tegnede allerede havde gjort Vrøvl over, at de ikke endnu havde faaet V. K. Saa interesserede var altsaa de nye Medlemmer. Og der er mange andre, som gerne vil være Medlem, blot De, kære Læser, henleder disse Menneskers Opmærksomhed paa Foreningen. Hvornaar kommer De med 10 nye Medlemmer; eller hvornaar skaffer De blot det første?

Vi gør opmærksom paa, at nye tiltrædende Medlemmer til enhver Tid vil kunne faa de hidtil i et Finansaar udkomne Hefter af V. K.

Foreningen venter, at mange Medlemmer vil gøre deres Pligt og skaffe os stor Tilgang.

Tilføjelser til Medlemslisten.

Afdeling C.

383. Kirkeværge, eksam. Gartner Frode Jensen, Fredensborg.
384. Graver Chr. Hansen, Kirkegaarden, Ringsted.
385. Gartner Chr. Rasmussen, Saxogade 12, Sorø.
386. Gartner Johs. Jensen, Fousing pr. Struer.
387. Snedkermester Vald. Müller, Smallegade 13, Kbh. F.
388. Forretningsfører Johs. Nielsen, Nrdr. Fasanvej 16, Kbh. F.
389. Gartner G. Køppen, Godthaabsvej 61 A⁴, Kbh. F.
390. Overassistent H. M. Jelle, Solbjerg Kirkegaards Kontor, Kbh. F.
391. Formand E. Larsen, Solskrænten 13, Kbh. Valby.
392. Gartner H. Schack, Howitzvej 75, Kbh. F.
393. Gartner O. Haunstrup, Lindevej 25, Herløv.
393. Gartner Ludvig Christensen, Kastanievej 19³, Kbh. V.
395. Gartner H. Iversen, Roskildevej 18, Glostrup.
396. Gartner H. Madsen, Anneksgaardsvej 7, Rødovre, Kbh. Valby.
397. Graver Oluf Andersen, Kirkeværløse, Værløse.
398. Stenhuggermester M. Billeschou, Stormgade 59, Esbjerg.

399. Kirkegaardsgartner Emanuel Jensen, Herning.

400. Sognepræst H. O. Hansen, Aaby, Aabyhøj.

»Vore Kirkegaarde«

forsendes for de indenlandske Abonnenters Vedkommende gennem Avispostkontoret, og Klager over mangelfuld Ekspedition samt Adresseforandring bedes derfor rettet til nærmeste Posthus. — Udenlandske Abonnenter faar Bladet tilsendt fra Ekspeditionen, Malthes Bruunsvej 3, København F., og Klager over mangelfuld Ekspedition samt Adresseforandring bedes for disses Vedkommende rettet dertil. — Der udkommer ingen Hefter i September, December og Marts.

FRA DANSKE KIRKEGAARDE

- 7/10 (Bogense Avis): Der skal opføres et Kapel paa Bogense Kgd.
- 13/10 (Ringsted Folketid.): Kapel- og Krematorieplanerne diskuteres i Ringsted Byraad.
- 15/10 (Sydfyns Soc.-Dem.): Grundstensnedlæggelse til Kapellet paa Svendborg nye Østre Kgd.
- 20/10 (Randers Amtstid.): Graver Chr. Andersen har nu reguleret Harridslev Kgd.
- 21/10 (Soc.-Dem.): Rødovre Kgd. skal udvides.
- 22/10 (Kolding Soc.-Dem.): Nu kal Krematorieplanerne frem i Kolding Byraad.
- 23/10 (Langel. Avis): Kædeby Kirkedistrikt faar Kirkegaard.
- 30/10 (Præstefor. Bl.): Nexelsø Kapel maa indvies d. 25/10 eller en flg. Søndag.
- 30/10 (Kertemind Avis): Kgdsgt. Gravesen udvider Kølstrup Kgd.
- 2/11 (Holstebro Dagbl.): Herning Kgd. skal udvides.
- 3/11 (Dag. Nyh.): Kgd.s-regulativet i Odense ændres.
- (Ringsted Folketid.): 11/11 er det 25 Aar siden, at Sorø nye Kgd. indviedes.
- 4/11 (Aalborg Stiftstid.): Aalborg Krematorium er snart færdig.
- (Randers Amts Avis): Byggeriet paa Randers Kgd. bliver ikke til noget.
- (Vejle Amts Folkebl.): Ny Kgd.s-mur i Give.
- (Politiken): Begravet i en forkert Grav.
- 5/11 (Loll.-F. Venstrebl.): Bursø Kgd. udvides.
- (Politiken): Den uhvægelige Forveksling paa Vestre Kgd.
- (Fyns Stiftstid.): Nye Gravplyndringer paa Odense Kgd.

- 6/11 (Herning Avis): Ny Kirke eller Kapel og Udvidelse af Kgd. i Herning.
- 9/11 (Dybbølposten): Sønderborg Kgd. skal udvides (Bygartner Nissen og Stadsingeniør Nyholm).
- 13/11 (Holstebro Avis): Krematorium i Struer.
 — (Horsens Soc.-Dem.): Daugaard Kgd. udvides.
 — (B. T.): Ny beklagelig Fejltagelse ved en Begravelse.
- 17/11 (Aftenbl.): Amager har faaet sit Krematorium (med Bil).
 — (Fredericia Avis): Hvornaar tages Fredericia Nordre Kgd. i Brug?
- 18/11 (Soc.-Dem.): Det nye Krematorium i Sundby er færdigt (med Bill.).
- 19/11 (Aalborg Stiftstid.): I Konkurrencen om Kapellet paa Aalborg nye Kgd. faldt følgende Afgørelse: 1. Pr.: Arkitekt K. W. Orlands, de øvrige Præmier: Arkitekterne Jul Hansen, Ib Kofod og Frk. Bodil Paludan.
 — (Randers Dagbl.): Kirkeministeriet afslaar det fra Randers Kgd.s-bestyrelse indsendte Andragende om Bygning af Kontorer m. m. af Hensyn til de nuværende vanskelige Forhold.
 — (Bornholms Tid.): Østerlars Kgd. skal udvides.
- 20/11 (Politiken): Begravelsestaksterne bliver dyrere
- 21/11 (Politiken): Assistens Kgd. nedlægges i 1960, Holmens og Garnisons alerede i 1947.
 — (Næstved Avis): Olstrup Kgd. er reguleret.
- 23/11 (Silkeborg Avis): Vandindlæg paa Balle Kgd.
- 25/11 (Loll.-Falsters Soc. Dem.): Holeby-Bursø Kgd. skal udvides.
- 26/11 (Ringkøbing Amts Dagbl.): Sdr. Lem Kgd. skal udvides.
- 27/11 (Ærø Folkebl.): Kirkegaardskultur.
- 28/11 (Aalborg Stiftstid.): Ensartet Regulator for Ø. og V. Hassing og Gaa-ser Kgd.
 — (Thisted Amts Tid.): Ligkapellet i Hvidbjerg indviedes i Gaar.
- 30/11 (Nordjyll. Soc.-Dem.): Den nye Kgd. i Aalborg og Aalborg Drikkevand.
- 5/12 (Vordingborg Dagbl.): Kgd.spo-plerne langs Præstøvej i Næstved skal fældes.
- 7/12 (Herning Avis): Grangrene til Pyn-tegrønt.
- 9/12 (Sydvestjyll.): Jernved nye Kgd. skal tilplantes af Laurids Tang.
- 9/12 (Hobro Venstrebl.): Det er sundhedsfarligt at gaa til Begravelser i Hobro.
- 10/12 (Vendsyss. Tid.): Det er 10 Aar siden Sindal nye Kgd. toges i Brug.
 — (Randers Amts Avis): Kirkegaardskontorer i Randers indrettes paa Raadhuset.

- 12/12 (Bogense Avis): Beliggenheden af Kapellet i Bogense er vedtaget.
 — (Kolding Soc.-Dem.): Der skal opføres en Graverbolig paa den nye Kgd. i Kolding. Der er et Underskud paa 8000 Kr. paa Kirkegaardsbudgettet.
- 14/12 (Kristel. Dagblad): Der anlægges en Skovkirkegaard i Rude Skov (Høsterkøb) paa 30 Tdr. Land.

FRA TIDSSKRIFTERNE

Menighedsraadenes Blad Nr. 6: Foreningen for Kirkegaardskultur. Referat af Generalforsamlingen.

Præsteforeningens Blad Nr. 22: Københavns Begravelsesvæsen. Nr. 25: do., af August Nielsen.

Blomsterhandlerbladet Nr. 10: Brygger Vagn Jacobsens Kiste (Billede af Blomsterdekorationen). »Vore Kirkegaarde«.

Norsk Havetidende Nr. 5: Vakker Kirkegaardsmur, Stange, Hedmark, (For-sidebillede); Kirkegaardene og gravene, af Pål Sæland, med Illustrationer.

Ignis, Nr. 2: Urnlund i Stockholm, sydvest om nordre Krematoriet, Bill. »For alle gode Tanker, de kan slet ikke dø« af H. Lundgren; Urngården omkring Luleå Domkirke, af H. Wadsjö, med Planer; Det nya Krematoriet i Potsdam, med Billeder, af Kurt Jeansson; Eldbegængelse i fornordisk litteratur, af Erik Vendelfelt; Danske eldbegængelsesforenings 50-års Jubilæum, med Billeder; m. m.; Nr. 3: Krematoriet i Vänersborg, Bill.; Sveriges sjunde krematorium, af A. E. Kverlien, med Bill.; Eldbegængelsestermer och deres betydelse, af Gustaf Kinell; Eldbegængelse i fornordisk litteratur, fortsat; Dansk eldbegængelseforening 50-års Jubilæum, med Bill. fra Kbh., Vestre Kirkegaards Urnehave; Eldbegængelse-templet i Vänersborg invigt; Nykøbings Krematorium, Damn. med Bill., af K. Reenberg; Urnkonsten i Sverige; Kyrkan och eldbegængelsen; m. m.

Kriegsgräberfürsorge, Nr. 5: Ehrendenkmal für die im Weltkrieg in Tsingtau Gefallenden, Bill.; Öffentliche Sammlungen im Herbst 1930 (med Beretninger fra de forskellige Felter); Deutscher Kriegerfriedhof in Bagdad, Bill.; m. m.; Nr. 6: Tannenbergs Nationaldenkmal, Bill.; Deutscher Volkstrauertag im Auslande, af Ernst Grosse; Kriegsgräberfürsorge in Ostpreussen, af Ernst Jahn, med Bill.; Kriegsgräberfürsorge in Zahlen, med grafiske Tavler; Volksbundarbeit in der Schweiz, m. Bill.; Volksbundarbeit auf deutschen Kriegsgräberstätten, m. Bill.; m. m.; Nr. 7: 13. Bundestag des Volksbundes Deutsche Kriegsgräberfürsorge in Ostpreussen am 12. u. 13. Juni 1931, med Bill.; Volksbundarbeit auf deutschen Kriegsgräberstätten; m. m.

Gartenkunst, Hefte 5: Ausstellung »Friedhof und Denkmal« in Dresden.

Park and Cemetary and landscape Gardening, Nr. 1: The modern architecture at Concordia (med Bill.); Monument Control, af Ray F. Wyrick (med Bill.); The fine art of lot Development, med Bill.; The story of Greenwood, med Bill.; m. m.; Kansas city cemeteries med Bill.; Nr. 2: Ferncliff cemetery, Springfield, Ohio, med Bill.; Cemetery in-trance, af Ray F. Wyrick, med Bill.; Fair-lawn, a modern Kansas Cemetery, med Bill.; m. m.; Nr. 3: Cemetery entrance, med Bill.; af Ray F. Wyrick; Cemetery advertising, af Sewell Peaslee Wright; Hill crest Savannah, med Bill.; m. m.; Nr. 4: Mount hope, med Bill.; A. Cemetery city, af M. Jensen, Mayor of Lawndale and Supt; Cemetery entrance, af Ray F. Wyrick med Bill.; The memorial, af Andrew O'leary; m. m. Riverside Matshall-town, med Bill.; m. m.

»Lustgården«, udgivet af »Föreningen för Dendrologi och Parkvård«, 11. Aargang, 1930, 8°, 200 S., mange Billeder. — Med denne Aarbog har den fornemme Forening sat et nyt og smukt Mindesmærke over sin Virksomhed, og det er et Skrift, som man ogsaa paa denne Side Sund og Kattedag med Glæde tager til sig. Af værdifulde Bidrag skal nævnes: E. Bülow Hübe: Når kommer trädgårds-konstens funktionalisme?; Sten Karling: Våra äldsta trädgårder, der formentlig er samme Materiale, som Forf. har brugt i sin Bog om Havekunstens Udvikling; Makóniarusten, af G. Hammarlund; m. m. Et særligt Afsnit udgør det Tidsskrift-Index, som altid følger Aarbogen, og som er et værdifuldt Supplement til det tilsvarende danske (Dahl & Døssing) for hvem, der vil holde sig a jour med, hvad der fremkommer i de nordiske Landes Tidsskrifter.

»Dansk Naturfredningsforening«, Aarskrift 1930/31. 8°, 160 S., 124 Billeder. Under Redaktion af Erich Struckmann har Danm. Naturfredningsforening nu udsendt sin 7. Aarbog, der ligesom de foregaaende fremtæder i et særdeles smukt Udstyr, og i hvilket især de med de beskedne Initialer S. W. betegnede Billeder (Sigvart Werner) bærer Førsteprisen. Det er især Kæmpehøjene, dette Aarskrift er viet; men ogsaa mangfoldige andre Naturfredningsobjekter er behandlet, bl. a. Klampenborg Strandpark. Havde man ikke andre Interesser deri, maatte man i det mindste for Aarskriftets Skyld indmelde sig i Foreningen; men da der ogsaa knytter sig bedre Interesser dertil, er det ikke underligt, at Foreningen har saa stor Tilslutning.

BOGANMELDELSER

»Vore Haveblomster«, redigeret og udgivet af Firmaet I. E. Ohlens Enke, Frøhandel, 8°, 44 S., ill. En lille nærmest som Brochure formet Henvendelse til Havejerne om, hvilke Sommerblomster m. m. de skal dyrke.

»Nyttehaven«, af J. N. Risum, 8°, 2. Oplag, 1931, 116 S., ill., Hage & Clausen. At denne nyttige lille Bog er kommet i et nyt Oplag, maa betragtes som et godt Tegn paa, at Interessen for Havedyrkingen bestandigt er i Stigning herhjemme, og Forlaget fortjener Paaskønnelse, fordi det udsender disse billige og gode Havebøger. I nærværende Bog savnes dog nogle flere Billeder.

»Vor Tids Bolig«, redigeret af Arkitekt Cornelius Seydner, Fol., 140 S., mange Billeder, Hage & Clausen. I dette smukke Værk, der fremtræder som en Pendant til »Moderne Haver«, faar man et udmærket Indblik i, hvilke Krav der nuomstunder stilles til en Bolig, og hvorledes denne bedst kan vælges og indrettes, ikke mindst hvor det bliver mere og mere almindeligt og naturligt, at Familierne bor i deres eget Hus, har en saadan Bog Bud til alle. I de forskellige Afsnit behandles Spørgsmaalene om, hvad det koster at bo i eget Hus, hvorledes det bygges lunt og tørt, Byggelov og Autoriteter samt de forskellige Hustyper, saasom Parcelhus, Villa, Landsted, Rækkehus, Etagehus m. m. Værket fortjener en stor Udbredelse, og Forlaget fortjener Tak, fordi det har givet det et saa smukt Udstyr.

Lange & Pedersen: Danske Havebrugskandidater 1865—1931; Udgivet af Foreningen af danske Havebrugskandidater; 4. Udg., Kbh. 1931, 96 S., 8°.

Den nye Udgave af »Danske Havebrugskandidater«, som nu ligger paa Bordet, adskiller sig i flere Henseender fra sine Forgængere. For det første er Bogen naturligt bleven forøget med Stof ved de nye tilkomne Kandidater, og mens 3. Udgave sluttede med Nr. 239, slutter den nye Udgave med Nr. 273; dernæst har man medtaget noget fyldigere Oplysninger om de biografere, saaledes bl. a. Tiden før Eksamen, og endelig har Niels P. Thomsens Bogtrykkeri sørget for et festligere Omslag og en bedre Typografi. At fremhæve Nyten af en saadan Haandbog turde være overflødig, og Gartner Langes Grundighed og Professor Pedersens Personalenskab er en Borgen for, at Bogens Oplysninger er saa korrekte og koncise, som de kan faas. Men nogen Vaklen har der dog været i Dispositionerne, og Redaktionen er ikke helt logisk og konsekvent, saaledes behandles Afdøde gennemgaaende betydeligt bredere end Nulevende, og man giver litterære Arbejder altfor stor en For-

grundsplads i Forhold til andet samfundsnyttigt Arbejde, som tildels slet ikke nærmere omtales. Et Eksempel paa disse Ting er Nr. 14, om hvem det siges, at han »har givet Tegning til og anlagt talrige private og offentlige Parker og Haver«, mens der intet saadant siges om Nr. 106, skønt denne utvivlsomt har udført adskilligt flere af denne Slags. Og hvad betyder det, at Nr. 238 har skrevet en enkelt Artikel i et Blad, imod at Nr. 16 har tiltrukket en Række Rosensorter, som bærer danske Navne, og som træffes overalt i Europas private og offentlige Anlæg? Under Nr. 104 opregnes en Række Smaatryk og Særtryk, mens en lang Række historiske Arbejder under Nr. 199 kun lige antydes. At de Oplysninger, som Kandidaterne har givet om sig selv, ikke altid er helt paalidelige, er ret mærkeligt, men dog forstaaeligt, og uden videre Undersøgelser kan saadanne Forhold ikke kontrolleres af Bogens to Forfattere. Saaledes kommer der for Nr. 73 til at mangle Oplysning om, at han atter i 1894 er paa Øregaard, — en Oplysning, som dog ikke betyder væsentligt, og som kunde suppleres med andre lignende, fremskaffet ved Anm.s Undersøgelse af danske Gartners Forhold, en Undersøgelse som til Dato har omfattet mere end 4000 Gartnere før Aaret 1895.

»Svensk Urnkonst«, udgivet af »Ignis«, 8°, 28 S., 39 Ill. Et lille Hefte med mange gode Billeder af Urner; man har hidtil haft noget svært ved at finde den rette Urnetype, som ikke saa ud som en Potpourrikrukke, Cigarkasse eller Vase. Her synes at være gode særprægede Eksempler.

C. Raunkiær: Planterne i den religiøse Digtning, især Salmedigtningen. Kbh. 1931, 230 S., 8°, Schultz' Forlag.

I sin nye Bog har Raunkiær, ligesom i de forrige, nedlagt et betydeligt Arbejde, og man forstaaer, at det Skattekammer, hvorfra han henter sine Oplysninger, er næsten udtømmeligt. I nærværende Bog danner ganske naturligt de Blomster og Planter, der findes i Bibelen, det fundamentale, og i Afsnit IV gennemgaaes disse enkeltvis. Dog er ikke gennemgaaet alle de ca. 100 Planter, som forekommer i Bibelen (saaledes savnes f. Eks. Dild, Græs, Gyvelbusk, Hyacinth, Kommen m. fl.), men dette kan dels være foraarsaget af, at disse ikke senere er forekommen i den religiøse Poesi, som Raunkiær har gennemgaaet, dels kan der for nogles Vedkommende være Tale om forskellige botaniske Begreber i de forskellige Oversættelser, saaledes som f. Eks. flere Oversættelser har vaklet mellem Kintræ og Bøgetræ. Det er interessant at lægge Mærke til, hvorledes Bibelens Toneangivelse og især den Klangfarve, Planterne har faaet

gennem deres Optagelse i Bibelen, har influeret aldeles afgørende paa de forskellige Tiders Brug af de samme Planter. Ligesaa er det interessant at lægge Mærke til, at Vin og Rose er absolut Dominanser i Forekomster, skønt Roser kun er nævnt meget faa Steder i Bibelen, og endogsaa kun i det gl. Testamente.

Bogen er meget interessant og værdifuld for hvem, der interesserer sig for Blomster ogsaa som andet end en Handelsvare og en Prydgenstand. Den vil sikkert ligesom sine Forgængere hos mange kunne aabne Øjnene for en ny Side af Blomsternes Betydning for Menneskene. Jenssens Lommebog for Gartnere og Havevenner, 22. Aarg. ved I. V. Irgens-Møller, 1932. A/S N. C. Roms Forlag, Kbh.

Denne Lommebog, der foruden Kalender, nyttige Omsætningstabeller fra gammel dansk Maal og Mønt m. m. bringer Blomstringstabeller, Bogfortegnelse, Anvisninger for Aarets Havearbejder og meget mere, kan varmt anbefales ogsaa til dette Blads Læsere.

Michael Gram: Frugtavl, 2. reviderede Udgave. Autoriseret af »Alm. dansk Gartnerforening« til Brug ved Foreningens Elevundervisning. Kbh. 1931, 8°, 215 S., Roms Forlag.

Det er et godt Tidens Tegn saavel for Frugtavlensinteressen som for Interessen for Undervisning af unge Gartnere, at denne Bog har kunnet komme i et nyt Oplag 11 Aar efter, at 1. Udgave udsendes. I den nye Udgave er ganske naturligt medtaget de senere Aars mange og rige Erfaringer. Siden 1. Udgave er den ene af dennes Forfattere, Konsulent H. Gram afgaaet ved Døden, og Sønnen, Kommunegartner M. Gram, staar da ene inde for Bogens Oplysninger.

»Danske Herregaardshaver«, udgivet af »Det kongl. danske Haveselskab« med Støtte af »Ny Carlsbergfondet«. Hefte 2 »Nysø«, Kbh. 1931. Fol., S. 27—49, Kr. 4,50.

Enhver, der holder af dansk Havekunst, og for hvem de gamle Herregaardshaver staar som de stolteste Vidnesbyrd om denne, maa oprigtigt glædes over, at det gennem en Aarrækkes Opmaalinger er bleven muligt at fæstne Indtrykket af, hvad disse Haver har besiddet af Skønhed og Værdi for vor Kultur- og Kunst-historie — og gennem de udsendte Hefter bringes dette Kendskab ud til videre Kredse, derved gives Eftertiden et godt Indblik i det, der var og allerede for en stor Del er gaaet tabt eller vil forsvinde. Man beundrer Redaktionens (Georgsen) fortrinlige Tilrettelæggelse af og Opsætning af Stoffet, det smagfulde og værdige Udstyr af Hefterne, og man maa imødesee de fremtidige med den største Interesse.